

„Itt nincs gyász”

**A fogvatartottak kegyeleti
jogérvényesítése**

itthon és az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt

2025. január 30., ELTE ÁJK

AZ ELŐADÁS FELÉPÍTÉSE

- Helyzetértékelés
- Hazai szabályozás
  - Jogszabály
  - Az eljárás gyakorlati kérdései
- Nemzetközi szabályozás
  - EJEE 8. cikk
  - Eljárási kérdések
  - Esetjog
- Hasznos információk

KEGYELETI JOG

Bv. tv. 123. § (1) – (5)

Beteg hozzátartozó meglátogatása

- csak közeli hozzátartozó
- csak ha orvos által igazoltan súlyos beteg

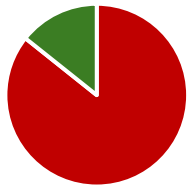
Temetésen részvétel

- csak közeli hozzátartozó

Sírhely utólagos meglátogatása

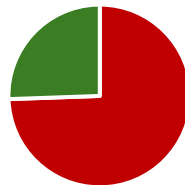
- csak közeli hozzátartozó
- csak ha a temetésen nem vett részt és
- csak a temetés időpontjától számított 30 napon belül **(objektív, jogvesztő!)**

Bv. tv. 123 § (2): A bv. intézet parancsnoka [...] kivételes esetben megtagadhatja a látogatás, a temetésen való részvétel, illetve a kegyelet lerovásának engedélyezését.

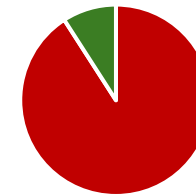
■ elutasítás - 6

■ kiengedés - 1

■ elutasítás - 67

■ kiengedés - 23

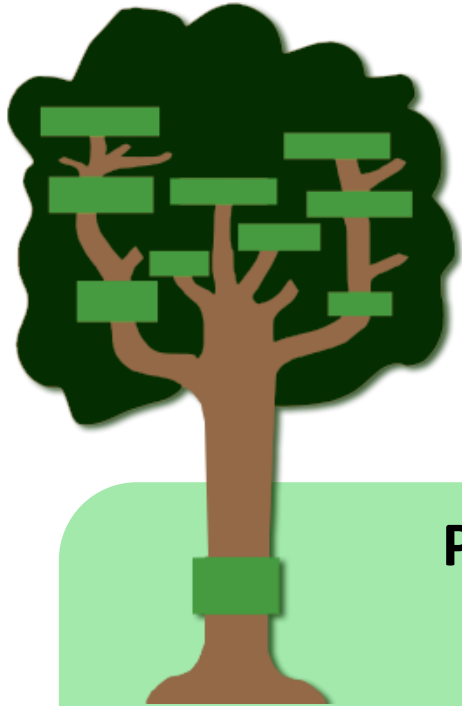
■ elutasítás - 10

■ kiengedés - 1

2023

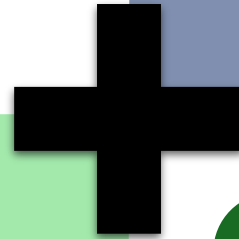
KÖZELI HOZZÁTARTOZÓ

Bv. tv. 82. § 4.

Ptk. 8:1. § (1) 1.

házastárs,
egyeneságbeli rokon,
az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek,
örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő,
testvér

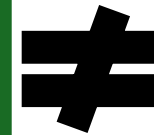

Élettárs

(Ptk. 6:514. §)

házasságkötés nélkül, közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben élnek

**Bejegyzett
élettársi
kapcsolat ?**

**Élettársi Nyilatkozatok
Nyilvántartásába bejegyzett
élettársi kapcsolat ?**

ŐRZÉSSEL VAGY RENDKÍVÜLI ELTÁVOZÁSSAL

Bv. tv. 123. §

ŐRZÉSSEL

- előállítás
- költségét a fogvatartott fizeti
- parancsnoki döntés alapján mozgáskorlátozó eszköz alkalmazható

Előállítás
költségeinek
kiszámítása:

**21/2023. (VI. 30.)
BM rendelet**

RENDKÍVÜLI ELTÁVOZÁS

- max. 5 nap
- büntetésbe beleszámít

BV. Szabályzat
16/2014. (XII. 19.) IM rendelet
74-75. §

„A kérelmezőnek igazolnia kell, hogy a kérelem indoka a valóságnak megfelel”

Miért fontos a fogvatartottnak, társadalomnak?

- Nincs családi, támogató környezet
- Gyász a búcsúval, rítussal kezdődik
- Bűntudat, negatív stressz
- Temetés nem ugyanaz, mint a sírhely látogatása
- Skype-nál nincs meg a rítus pszichológiája
- A megrekedt gyász megbetegít, mint a traumafeldolgozás elakadása

The screenshot shows a news article from the website FIGYELŐ. The article title is "Gyázmunka a börtön falai között" (Grief work in the prison walls). The author is "presshelsinki" and the publication date is "2024 július 25., csütörtök 16:13". The article text discusses the right of bereaved family members to participate in the funeral of a detainee. A photo of a woman with glasses is visible below the text. On the right side, there is a sidebar with a "KIK VAGYUNK?" section and a Facebook widget for "Magyar Helsinki Bizottság / Hungarian Helsinki Committee".

FIGYELŐ
A te jogod a mi hivatásunk.

Gyázmunka a börtön falai között

presshelsinki · BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS · 2024 július 25., csütörtök 16:13 · ♥ 109

Kik vagyunk? Üvegseb Támogass 1989-1990 Kalendárium Koronavírus

A kegyeleti jog kiterjed a haldoklótól való elbúcsúzásra, a temetésen való részvételre, valamint a sírhely meglátogatására. A fogvatartott kegyeleti joga is. Különösen nagy a tét, hiszen a haldoklótól elbúcsúzni vagy a temetésén részt venni csak egyszer van lehetőség. Vagy egyszer sem, ha a börtönparancsnok önkényesen elutasítja az elítélt kérvényét.

KIK VAGYUNK?

Ez a Magyar Helsinki Bizottság blogja. Civil jogvédő egyesületünk abban segít, hogy ne hatalmaskodhassanak feletted az állami szervek vagy a rendőrség, hogy az üldözés elől menekülők védelmet kapjanak, és újra együtt lehessenek családjukkal. Segítünk, hogy legyen következménye annak, ha megsértik a jogaidat. Jogászainkkal azon dolgozunk, hogy mindig legyen hová fordulnod, ha sérelem ér.

FACEBOOK

Magyar Helsinki Bizottság / Hungarian Helsinki Committee

Miért érdemes az ügyvédnek?

- Társadalmi felelősségvállalás
- Ügyfélnek kézzelfogható, gyors segítség a krízisben
- Reintegrációhoz való hozzájárulás

- Egyszerűbb eljárás
- Belátható hossz (az EJEK-ig)
- Kevés szabály (Bv.tv. + EJEK)
- Más EJEK ügyekben is alkalmazható tudás
- Kidolgozott anyagok
- Konzultációs lehetőség
- Ügyvédi munkadíj az államtól

A HAZAI ELJÁRÁS ÉS JOGORVOSLATOK

Személyiségi jogi per...stb.?

Kérelem az intézet parancsnokhoz:

- Igazolások mellékként
- Költségtérítéssel kapcsolatos kérdések
- ePapír

Vonatkozó jsz.:

- Bv. tv. 123. §
- Bv. Szabályzat 74-75. § (rendkívüli eltáv. esetén)

LÜ állásfoglalás

Felülvizsgálat iránti kérelem

megyei ügyészi állásfoglalás

8 nap,
Ütv. 5. § (3)

Kérelem megyei ügyészséghez

Ütv. 5. § (2)

aggló. par. döntés

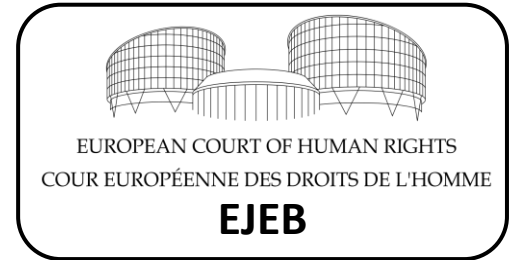
Panasz agglomerációs kp. vezetőjéhez

parancsnoki döntés

15 nap
Bv. tv. 21. § (3) és
142. § (3)

Kérelem az intézet parancsnokához

30+30 nap
soron kívül ?
Bv. tv. 20. § (3)

EJEB

KÉRELEM OKAFOGYOTTÁ VÁLIK

- Beteg hozzátartozó meghal
- Temetés lezajlik
- Objektív, jogvesztő határidő letelik

A hazai ügyek

- Három testvér ügye
  - másnap szabadult a letartóztatásból, 43 km, 11 ór, 3 kocsi, 324e Ft
  - család „célvezérelt cselekménye” veszélye miatt nem engedélyezte
  - iratmegismerés elutasítása „tájékoztatással”, majd határozat = § copypaste kivastagítva
  - temetés után kézbesített határozat
- „Itt nincs gyász”
- Csak pozitív vélemények, majd 2 temetés után 1-1 nappal:

Jutalmazás:
Összesen a 2 ítéletéből 23 alkalommal érkezett részére jutalmazási javaslat.
Fegyelmi helyzet:
Fegyelmi fenyítése nincsen.
Kapcsolattartása:
Nevezett kapcsolattartása rendszeres és rendezett, a jogszabály által megengedett minden formájával él. Hetente skypeot igénybe veszi. A feleségével és a fiával beszél legtöbbit.

Szabadságvesztés alatt tanúsított magatartása: -----
----- Nevezett magatartásával gond, vagy probléma nem volt szabadságvesztése ideje alatt. Magatartása megfelelt az elvárásoknak. Társaival konfliktushelyzetbe nem keveredett. A büntetés-végrehajtási intézet házirendjében meghatározott szabályokat ismeri, a szabályokat betartja. A felügyelőkkel, reintegrációs tisztekkel szemben mindig tisztelettudóan beszél, a kapott utasítást végrehajtja. Egyéni

Figyelemmel a szakterületi véleményekre, elutasítom.

Nehézségek a hazai eljárásban

- Gyors intézkedés kell
- Nehéz lehet a kapcsolattartás az ügyféllel
- Nem hozzáférhetőek az iratok a gyakorlatban és elvileg (Bv. tv. 26. §)
- Nincs határozat
- Temetés után hoznak döntést

- Kiengednék, de magas a költsége
- Bilincsben engednék ki, de nem akarja
- Skype-os részvételt engedélyeznek
- Sírhely meglátogatását engedélyezik

+1 Tartalmában hivatkozás EJEE cikke

A nemzetközi szabályozás alapjai

Emberi Jogok Európai Egyezménye

jogi katalógus

Emberi Jogok Európai Bírósága

végrehajtó mechanizmus

- „Alperes”, az állam felelőssége
- Hatékony jogorvoslatok kimerítése után
- 4 hónapos határidő (v sérelemtől)

Eljárás

- Kérelem (magyarul is)
- Befogadás (regisztráció)
- Kommunikáció + egyezségi ajánlat
- Észrevételek
- Ítélet (egyoldalú nyilatkozat)
  - Jogsérelem kimondása + igazságos jóvátétel
  - Költségtérítés

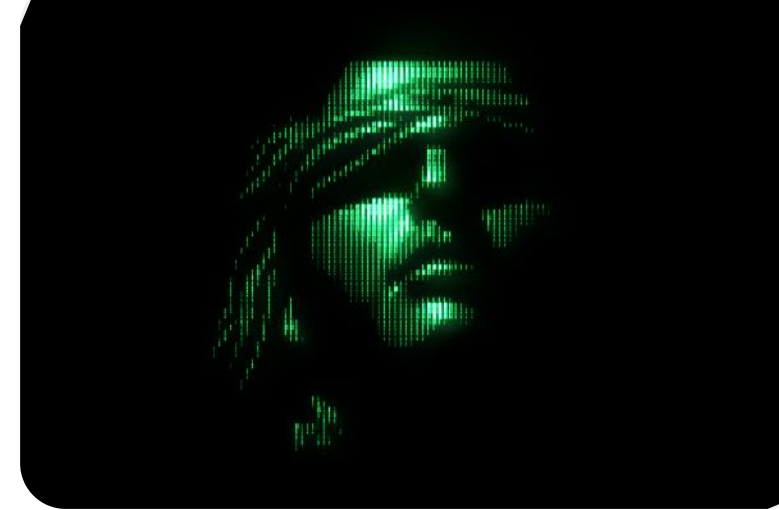
A nemzetközi szabályozás – családi élethez fűződő jog

8. cikk

- **Mindenki joga**
a magán-, családi élet tiszteletben tartására.
- **Beavatkozás lehetséges, ha**
  - **Törvényben** meghatározott
  - Demokratikus társadalomban **szükséges**
  - Közbiztonság, bűncselekmény megelőzése, közegészség,
erkölcsök védelme, mások jogainak és szabadságainak védelme
= **arányos**
- **Állam pozitív intézményvédelmi kötelezettsége**
- Takó és Visztné

Érvek struktúrája az EJEB előtt

- **8. cikk** alá esik?
  - Család fogalma (pl. nevelőanya, volt férj)
- **Volt beavatkozás?**
- **Törvényben** meghatározott volt a beavatkozás? (időben kapott döntést, indokolt volt, mérlegelés kitűnik, mérlegelés tv-i korlátai)
- Volt az EJEE-ben meghatározott **szükséges oka** a beavatkozásnak?
- Az ok (bűnmegelőzés, járvány, letéti pénz, bcs.) és a beavatkozás (tilalom) egymással **arányos** volt, méltányos az egyensúly?
- **Jogorvoslat** nem volt hatékony (okafogyott, kontradiktórius eljárás)
- Ügy súlya a józan ész alapján

Kihívások az EJEB előtti eljárásban

- **Határidő** legkorábbi (elutasítás / temetés)
- **Hatékony jogorvoslat** = hozzáférhető, alkalmas a sérelem orvoslására és siker észszerű reményével kecsegtet
  - Bv-s (Bv. tv. 21. §)
  - Ügyészi (Ügyészi tv. 22. § ellenőrzés, felhívás) **DE** plexi
  - Személyiségi jogi per (Ptk. 2:34, 51, 52. §) + AB **DE** Patainé
- Időelőttiség + EJEB tájékoztatása
- **Kompensációs intézkedések** (Skype, sírhely meglátogatása)
  - De nem vette igénybe
- **Iratok hiánya** + EJEE 13. cikk (határozat hiányosságai)

NYERTES EJEB ÜGYEK I.

Pintér v. Magyarország (39638/15)

Tényállás:

- Több közlekedési szabs. miatt volt elzárásban (átváltoztatással)
- Kérte, hogy meglátogathassa végstádiumú rákos apját
- 30 napos határidő utolsó napján apja elhunyt
- Formális döntés sohasem született
- Belső bv-s dokumentumok: csak őrzéssel mehetett volna, de nem akart, ezért elutasítás).

EJEB:

- Okafigyottság miatt nem kellett kimerítenie a Bv.tv. 21. § szerinti panaszt.
- Nem volt „törvényben meghatározott” a beavatkozás, mert nem kapott határidőben formális döntést.

NYERTES EJEB ÜGYEK II.

Császay v. Magyarország (14447/11):

Tényállás:

- De. őrizetbe vett gyanúsított.
- Du. mostohaanyja temetése.
- Kérte az ügyészséget, hogy részt vehessen.
- Formális döntés nélkül elutasították.

Kormány védekezése:

- Letartóztatottaknak lehet, de őrizeteseeknek nem!

EJEB:

- Van beavatkozás, törvényben meghatározott, legitim célt szolgál (bűnmegelőzés).
- DE: demokratikus társadalomban nem szükséges
  - nem lett volna aránytalanul terhes a részvétel megszervezése
  - kihallgatás helye és a temetés kb. 7 km távolságra volt

HASZNOS INFORMÁCIÓK

- Iratminták
  - Fact sheets
- Javaslatok, vélemények
  - ezek becsatornázása jogszabályalkotáshoz
- Szakmai kör
- Pro bono ügyek
- Prominens jogesetek
- Konzultáció, esetmegbeszélés

Jogesetek

Büntetésvégrehajtással kapcsolatos ügyek (3 db.) Bántalmazás egy büntetésvégrehajtási intézetben Fogvatartottak és hozzátartozóik kapcsolattartáshoz való joga – a Takó és Visztné kontra Magyarország ügy Vak fogvatartott elhelyezési körülményeivel kapcsolatos per	Rendőrségi eljárás, rendőri intézkedések (14 db.) Rendőrök törték el a tanárnő vállát (R.B. kontra Magyarország ügy) Alaptalan előállítás és fogvatartás kutyasétáltatás miatt Rendőri intézkedés elmulasztása egy rendezvény biztosítása érdekében („Auróra-ügy”) + mutasd mindet
Szabálysértési ügyek (4 db.) Közlekedési szabálysértés miatti ingatlanos előállítás	Személyiségi jogi per, diszkriminációs ügyek (6 db.)

Köszönjük a figyelmet!

Értékelő kérdőív:

